

LEGEPLADSSIKKERHED

Spiller du hasard med børns liv og førlighed?

Børnene er vores fælles fremtid!

Desværre passer vi ikke altid lige godt på dem. Ikke fordi vi bevidst ønsker at skade dem, men fordi vi mangler kendskab til at forudse ulykkernes opståen.

Som leder af en børneinstitution eller en skole har du mange opgaver at varetage. Det er også tilfældet for dig der har ansvaret for administrationen af en boligforening, eller for offentlige legepladser. At overdrage ansvaret for sikkerhedseftersynet til personalet er ikke altid mulig. Personalet skal også uddannes i de nye omfangsrige standarder.

Ved at lade legepladsen syne af os, får du en uvildig og fyldestgørende rapport, hvor de enkelte fejl og mangler beskrives og sammenholdes med de gældende standarder. En god og tryk start for en sikker fremtid.

Tåler din legeplads at blive set efter fra bunden? Professionel sikkerhedskontrol af legepladser udført siden 1977. Rekvirer venligst vores prisliste med standardpriser.

Hver dag må ca. 50 børn behandles på skadestuerne som følge af ulykker på danske legepladser. På årsplan bliver det til 15-20.000 ulykker ifølge Forbrugerstyrelsen. 20 af disse ulykker vil invalidere barnet for resten af livet. Dertil kommer de mange uheld der ikke kræver skadestuebesøg. Et skadestuebesøg koster samfundet ca. 2.000 kr. gennemsnit eller 1 mio./dag.

De farligste legeredskaber er klatrestativer, gynger og rutschebaner. Hjemmebyggede redskaber udgør ofte en særlig risiko. De såkaldte klemfælder hvor et hoved eller en anoraksnor sætter sig fast medens barnet er i bevægelse er skyld i de mest alvorlige ulykker, hvoraf nogle har dødelig udgang. En anden væsentlig fare udgør nedslidte legeredskaber og manglende eller dårligt faldunderlag.

I en undersøgelse fra 1982 påviste Ulykkesanalysecentret i Århus Amtskommune at de fleste ulykker sker på private legepladser (36%) efterfulgt af dagsinstitutioner (32%), skolegårde (20%) og offentlige kommunale legepladser (12%).

Uheld kan ikke altid undgås, men ulykker kan forebygges

Børn har vel også krav på et godt og sikkert legemiljø, på linie med reglerne i arbejdsmiljøloven hvor sikkerhed, sundhed og trivsel på arbejdspladserne er højt prioriteret.

Dette argument burde være tilstrækkelige til at prioritere børnenes legemiljø, hvis det ikke er tilfældet er her et par stykker mere:

- **Undgå dårlig omtale og et dårligt ry** (Har alvorlige fejl og mangler ved et legeredskab været årsag til en ulykke tager det tiden fra ens primære arbejdsopgaver)
- **Ansvar for legepladsens sikkerhed påhviler altid ejeren** (En årlig sikkerhedsrapport samt dokumentation for udført vedligeholdelse kan blive vigtige og dyrebare dokumenter, i tilfælde af en ulykke får et retsligt efterspil)
- **Benyt uvildig tilsyn og rådgivning** (Den årlige sikkerhedsinspektion bør udføres af en uvildig inspektør med markeds-kendskab til de forskellige producenter af legeredskaber, typer af faldunderlag, plantekendskab samt vedligeholdelse.)
- **Spare tid og penge** (På baggrund af en sikkerhedsrapport kan du iværksætte en målrettet vedligeholdelse og fejludbedring. Større fornyelser kan planlægges og budgetlægges i god tid, så du undgår de store overraskelser)

LEGEPLADSSIKKERHED

Gældende regler

Dansk Standard (DS) har i 1998 - 2002 udsendt nye standarder for legeredskaber og faldunderlag. De i alt 9 nye fælleseuropæiske standarder er indført i den danske lovgivning gennem det nye tillæg af 1. august 2000 til Bygningsreglementet 1995. Det hedder i tillægget, at de i standarderne angivne specifikationer bør opfyldes, for i videst muligt omfang at beskytte mod den risiko, der kan være forbundet med børns benyttelse af legeredskaber på en legeplads.

Standarderne har ikke til formål at begrænse eller regulere børns leg eller legeværdien ved de forskellige legeredskaber, men alene beskytte børn mod de farer, som de måske ikke selv vil kunne forudse, når redskabet benyttes efter hensigten eller på en måde, som med rimelighed kan forudses.

I henhold til det generelle produkt-sikkerhedsdirektiv, 92/59/EØF, kan standarderne blive lagt til grund for myndighedernes vurdering af produkter, der måtte blive involveret i eventuelle ulykker.

I standarderne stilles der krav til dokumentation for udført sikkerhedskontrol og vedligeholdelse på legepladserne, i form af fx tilsynsbøger for legepladserne, samt at der benyttes kvalificerede personer til at varetage kontrol og vedligeholdelse af legepladserne.

Ifølge standarderne bør der være en skiltning (i piktogram form) med oplysninger om nærmeste nødtelefon, alarmnummer, læge / skadestue, ordensregler og ejerskab evt. med tlf. nr. til den driftsansvarlige i tilfælde af skader m.v. på legeredskaber eller ulykker.

De 8 danske standarder udgør i alt ca. 130 A4 sider. Anbefales kan: BUPL og PMF's hæfte "Uderum" fra maj 2001, samt Forbrugerstyrelsen (Råd og resultater nr. 9/99).

Plan for inspektion og kontrol af legepladsen

Med en årlige hovedinspektion opfylder du ikke alene bestemmelserne i DS, men er også sikret mod de værste økonomiske overraskelser. Den løbende vedligeholdelse og renovering af nedslidte eller rådne dele kan planlægges og budgetlægges for flere år ad gangen.

Hovedinspektionen skal efter normerne følges op af den løbende rutinemæssige inspektion der bør udføres 1-3 gange i kvartalet. Denne kontrol kan udføres af eget personale efter en fastlagt procedure som bl.a. tager hensyn til producentens vejledning for vedligeholdelse af de enkelte legeredskaber.

Få lagt en inspektionsplan for den løbende kontrol. Det vil lette det kommende arbejde, når det er sat i system og man kan gå frem efter en tjekliste der er udarbejdet i fællesskab, som er tilpasset legepladsen og som tager hensyn til de lokale forhold samt til producenterens vejledninger for tilsyn. Vi hjælper gerne dermed.

Legepladser er også andet end sikkerhed

Gennem legen udvikler barnet sig, og de erfaringer det derigennem får, danner basis for dets videre udvikling og forståelse for omgivelserne. En udvikling der kan deles op i 4 hovedområder:

1. Barnets sansemotoriske udvikling, der omfatter balance- og koordinationsevne samt føle, lugte, smage og synssansen. Da børn spontant søger de impulser der fremmer deres udvikling, er det vigtigt at legepladsen kan opfylde mange af disse behov. Den måske vigtigste er synssansen. Barnet oplever mere sikkerhed i legen, når legeredskabernes højde, flader og rum fremstår tydeligt. Barnet bliver derved mere sikker til at bedømme afstande og højder.

2. Barnets fysiske udvikling, foregår i et samspil med de udfordringer det stilles over for. Det er vigtigt at legepladsen indrettes til de aldersgrupper der skal benytte den. Først udvikles de store muskelgrupper senere udvikles de finmotoriske muskelgrupper.

Er diameteren på et håndtag eller et gelænder ikke i overensstemmelse med barnets udvikling, går det naturligvis ud over sikkerheden. Når barnet møder nye udfordringer forsøger det først at kravle frem, ved hjælp af de store muskelgrupper. Det kræver derfor god plads ved starten af en rutschebane så barnet kan kravle frem.

3. Den kognitive udvikling, handler om hvordan barnets opfatter og forstår sine omgivelser. Sproget og evnen til problemløsning udvikles. De lære at skelne mellem det konkrete og det abstrakte, som i den sammenhæng er afstande, højder, tid og rum. Noget der er svært at tage og føle på, noget der skal erfares og som ligger til grund for den senere boglige indlæring eller for forståelsen af reglerne i gruppelege.

4. Barnets psykiske udvikling, omfatter primært den emotionelle (følelsesmæssige) og den sociale udvikling. Det er vigtigt at barnet oplever en tryghed ved at lege. At undgå udsagn som "pas på, lad være, det er farligt" er en forudsætning, når det gælder om at udvikle barnets selvtilid, så det får lyst til at lege videre.

Kvaliteten er indiskutabel når det gælder en legeplads der benyttes intensivt af mange børn. Det giver ikke blot den bedste driftsøkonomi, man undgår også de skuffelser der opstår når nyt legetøj bryder sammen.

At omgås dyr eller få mulighed for at dyrke de kreative evner er også udviklende. En legeplads bør som minimum tilbyde sand og vandlege, byggeklodser eller ting hentet fra naturen.

Spil gerne på kontrasterne når legepladsen skal indrettes og glem ikke naturgrundlaget.